

Sygn. akt VI ACa 832/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Teresa Mróz (spr.)

Sędzia SA – Jerzy Paszkowski

Sędzia SA – Irena Piotrowska

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa I. T.

przeciwko Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 8 marca 2012 r., sygn. akt IV C 1042/10

I zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

1. oddala powództwo w całości;

2. zasądza od I. T. na rzecz Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

3. koszty niewiszczonej opłaty od pozwu, od której I. T. była zwolniona przejmuje na rachunek Skarbu Państwa;

II zasądza od I. T. na rzecz Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 17.826 zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 832/12

UZASADNIENIE

Powódka I. T. w ostatecznie sprecyzowanym powództwie wniosła o zasądzenie od pozwanej Banku (...) S.A. w W. kwoty 228.510 zł tytułem odszkodowania za utracone ze skrytki sejfowej w pozwanym banku precjoza wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2006 r.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził całą dochodzoną kwotę z ustawowymi odsetkami od 200.000 zł od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 28.510 zł od dnia 17 lutego 2012 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania, oddalając powództwo co do odsetek od zasądzonej kwoty od dnia 29 maja 2006 r.

Orzeczenie powyższe zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Okręgowego:

W dniu 29 sierpnia 2005 r. powódka zawarła z pozwaną umowę najmu skrytki sejfowej w celu zdeponowania w niej posiadanej biżuterii.

W dniu 29 maja 2006 r. powódka po otwarciu w obecności pracownika banku sejfu stwierdziła brak znacznej części biżuterii. O powyższym poinformowała pracownika banku (...). Powódka zgłosiła na Policji kradzież biżuterii. Postępowanie w sprawie prowadzone przez Prokuraturę Rejonową (...) pod sygnaturą (...), postanowieniem z dnia 29 października 2007 r. zostało umorzone wobec nie wykrycia sprawcy.

Sąd ustalił, że powódka nie upoważniła innych osób do otwierania skrytki, nie zaginęły również żaden z posiadanych przez nią kluczy do sejfu. Z opinii biegłego sporządzonej w sprawie wynika, że klucze te nie noszą śladów kopiowania za pomocą kopiarki z wodzikim mechanicznym. Z opinii wynika też, że zamek w skrytce nie był skomplikowany co umożliwiało jego otwarcie za pomocą innych narzędzi niż klucze. Biegły stwierdził też, że na wewnętrznych elementach zamka występowały ślady charakterystyczne dla otwierania wytrychem, jednocześnie ślady te nie mogły powstać od niewłaściwie bądź odwrotnie włożonego klucza.

Na podstawie opinii i przeprowadzonego w sprawie eksperymentu, Sąd ustalił, że kradzieży dokonano poprzez otwarcie zamka w skrytce przy użyciu wytrycha lub innego zbliżonego narzędzia.

Sąd na podstawie opinii biegłego ustalił również, że wartość detaliczna rynkowa skradzionej biżuterii wynosiła 228.510 zł.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest zasadne wskazując, że podstawą prawną odpowiedzialności pozwanej wobec powódki jest art. 471 k.c. W ocenie Sądu Okręgowego pozwana naruszyła postanowienie paragrafu 5 łączącej ją z powódką umowy, zgodnie z którym pozwana miała sprawować pieczęć nad skrytką. Tymczasem skrytka otwarta została przy pomocy wytrycha lub innego narzędzia i opróżniona. O niezachowaniu przez pozwaną należytej staranności, w ocenie Sądu Okręgowego, świadczy również to, że całodobowy monitoring bankowy nie obejmował miejsca, w którym znajdowała się skrytka sejfowa powódki. Ponadto w toku postępowania karnego jak i przedmiotowego potwierdzona została możliwość otwarcia tej konkretnej skrytki wytrychem, o czym świadczą widniejące na zamku ślady i przeprowadzona demonstracja otwarcia skrytki za pomocą wytrycha w czasie 30 sekund. Wobec tego można było, zdaniem Sądu przyjąć, że wskutek nienależytego wykonania przez pozwaną zobowiązania powódka doznała szkody w wysokości 228.510 zł. Powódka dokładnie opisała zaginioną biżuterię i wykonane zostały jej rysunki.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w zakresie żądania zasądzenia odsetek od dnia 29 maja 2006 r. wobec tego, że wycena biżuterii została sporządzona według cen aktualnych obowiązujących na datę sporządzenia opinii.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła pozwana. Zaskarżając wyrok w zakresie rozstrzygnięcia zasądzonego dochodzonego roszczenia oraz kosztów postępowania, pozwana zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne i bezpodstawne przyjęcie, że powódka przechowywała w skrytce precjoza i je utraciła w następstwie czego poniosła szkodę spowodowaną nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwaną, nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy przez nieuzasadnione oddalenie wniosku dowodowego pozwanej o przeprowadzenie eksperymentu procesowego polegającego na próbie otwarcia wynajętej przez powódkę skrytki lub

innej skrytki o analogicznych parametrach przy pomocy wytrycha lub innych narzędzi na okoliczność tego, że jest to niewykonalne bez zniszczenia zamka, naruszenie art. 328 k.p.c. poprzez brak wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w szczególności w zakresie szkody poniesionej przez powódkę, co uniemożliwia kontrolę instancyjną orzeczenia. Ponadto pozwana zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa materialnego – art. 471 k.c. poprzez nieuzasadnione zastosowanie tego przepisu w sytuacji braku dostatecznych ustaleń faktycznych odnośnie wystąpienia szkody i pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej.

W konkluzji apelacji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest zasadna i podlega uwzględnieniu, choć nie wszystkie jej zarzuty można podzielić.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej instancji dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego przekroczył granice swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy jako podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej wobec powódki przyjął art. 471 k.c.

W przypadku roszczenia opartego na art. 471 k.c. zaistnieć muszą trzy przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, określone w tym przepisie, które to przesłanki wystąpić muszą łącznie. Są one następujące: niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania), fakt poniesienia szkody, związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą.

Strony niniejszego procesu łączyła umowa najmu skrytki sejfowej. Zgodnie z paragrafem 5 „Ogólnych warunków wynajmowania skrytek sejfowych przez Bank (...) S.A. bank zobowiązał się do zachowania pieczy nad skrytką sejfową. Jak wynika z brzmienia tego paragrafu w dalszej jego części piecza pozwanej dotyczyła jedynie skrytki, nie jej zawartości, a wszelkie zmiany zawartości skrytki sejfowej pozostawione zostały najemcy. Sąd Okręgowy dokonując oceny dowodów uznał, że w sprawie wykazane zostało, że skrytka sejfowa, którą wynajmowała powódka została otwarta, a świadczy o tym, zdaniem Sądu Okręgowego stwierdzona przez trzech niezależnych biegłych możliwość otwarcia tej konkretnie skrytki przy użyciu wytrycha w czasie 30 sekund, poza tym na powierzchni zamka stwierdzono ślady mogące pochodzić od wytrycha, bądź innego narzędzia nie będącego oryginalnym kluczem, a nadto fakt, że całodobowy monitoring nie obejmował skrytki powódki. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności te świadczą o naruszeniu przez pozwaną warunków umowy najmu skrytki.

Z punktu widzenia umowy łączącej strony postępowania, na której oparte jest roszczenie odszkodowawcze powódki, zdaniem Sądu Apelacyjnego jedynie fakt, że skrytka wynajmowana przez powódkę nie była objęta całodobowym monitoringiem, może stanowić okoliczność świadczącą o nienależytym wykonywaniu umowy przez pozwaną, skoro zgodnie z ogólnymi warunkami najmu skrytek sejfowych, bank zobowiązał się do pieczy (opieki, dbałości) nad tą skrytką.

Dla zaktualizowania się odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej wobec powódki konieczne jest jeszcze wykazanie, że nienależyte wykonanie umowy doprowadziło do powstania po stronie powódki szkody.

W tym kontekście podkreślić należy po pierwsze, że w ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność, że na zamku widnieją ślady używania wytrycha bądź innego narzędzia nie będącego kluczem do skrytki nie stanowią dowodu otwarcia skrytki wynajmowanej przez powódkę, mogą świadczyć jedynie o próbie otwarcia skrytki. Po drugie natomiast, zdaniem Sądu Apelacyjnego, powódka nie wykazała, że poniosła szkodę. Do akt sprawy dołączone zostały wykonane przez powódkę rysunki biżuterii, którą posiadała, a która, zgodnie z twierdzeniami pozwu zginęła ze skrytki sejfowej pozwanej. Podkreślenia wymaga, że w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, jaką biżuterię

powódka zdeponowała w skrytce, powódka nie dokonała spisania zdeponowanych precjozów przed ich złożeniem do skrytki. Pozwana nie miała żadnej wiedzy na temat tych przedmiotów.

Zeznania świadków W. S., B. B. czy J. P. (2) w okolicznościach niniejszej sprawy mogą stanowić co najwyżej dowód tego, że biżuteria przedstawiona na rysunkach sporządzonych przez powódkę była u powódki widziana. Nie mogą jednak dowody te stanowić potwierdzenia, że biżuteria zginęła ze skrytki sejfowej pozwanej. Co prawda świadkowie ci zeznają, że precjoza powódki zginęły ze skrytki, jednak informacje na ten temat posiadają wyłącznie od powódki. Tymczasem jak wynika z protokołu rozprawy z dnia 17 listopada 2011 r. powódka została przesłuchana przez Sąd Okręgowy w trybie art. 212 k.p.c.

Tak zwane wstępne wyjaśnienie stanowiska stron (przesłuchanie informacyjne) służy jedynie ustaleniu, jakie istotne okoliczności sprawy są między stronami sporne. Natomiast wyjaśnienie sporu, który powstał na tle okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, należy już do postępowania dowodowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lutego 2003 r., II CKN 1148/00).

Według orzecznictwa natomiast, wyjaśnienia informacyjne nie mają mocy dowodowej – nie podlegają wartościowaniu z punktu widzenia art. 233 § 1 k.p.c. (sąd nie może uznać spornych faktów za ustalone bez postępowania dowodowego). Mając jednak na uwadze art. 3, judykatura stoi na stanowisku, że zbieżność lub sprzeczność wyjaśnień informacyjnych z wypowiedzią strony w trybie dowodu z przesłuchania tej samej strony nie może być obojętna dla oceny jej wiarygodności (wyrok SN z dnia 15 czerwca 1973 r., II CR 257/73, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 grudnia 2011 r., VI A Ca 610/11). Wobec powyższego zeznania powódki złożone w trybie informacyjnego przesłuchania, bez następnego przesłuchania powódki w charakterze strony, nie mogą stanowić dowodu, na którym sąd dokonuje ustaleń faktycznych w sprawie.

W tych okolicznościach należało uznać, że zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. jest zasadny. Następstwem naruszenia powyższego przepisu procesowego było również naruszenie przez sąd pierwszej instancji przepisu art. 471 k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów doprowadziło do niezasadnego przyjęcia, że spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej określone w art. 471 k.c.

Nie okazał się jednak zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 328 k.p.c. Zarzut ten może okazać się skuteczny jedynie w sytuacji, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zawiera takie wadliwości, które uniemożliwiają instancyjną kontrolę wyroku. Tymczasem uzasadnienie sporządzone przez sąd pierwszej instancji zawiera elementy konstrukcyjne określone w art. 328 § 2 k.p.c. również w zakresie ustaleń faktycznych w przedmiocie szkody poniesionej przez powódkę. Sąd Okręgowy wskazał bowiem, że jego zdaniem powódka poniosła szkodę i jaka była jej wysokość.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do jego wyniku.